

A photograph of four people (two men and two women) sitting on a wooden floor in a workshop-like setting, smiling and talking. Two small, friendly-looking robots are sitting among them. One robot is red and blue, and the other is white and blue. The background is a blurred workshop with various tools and equipment.

Tutkimusraportti talouspalveluiden modernisuus- ja automaatioasteesta

Suomalaisten osakeyhtiöiden taloushallinnon nykytila

Huhtikuu 2025

1. Johdanto

Tämän kyselytutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, ovatko suomalaiset yritykset pystyneet hyödyntämään talouspalveluiden osalta ohjelmistojen ja teknologian kehitystä itsenäisesti tai tilitoimistokumppaninsa avulla. Tutkimuksen hypoteesina oli, että ohjelmistojen ja teknologian tarjoamia mahdollisuuksia ei ole kyetty hyödyntämään täysimääräisesti viimeisen 5 vuoden aikana, vaikka ohjelmistot ja teknologia ovat kehittyneet kiihtyvällä tahdilla.

Kyselyhaastattelu toteutettiin yhteistyönä Tonavan ja Dista Oy:n kesken. Tutkimus suoritettiin puhelinhaastatteluna 10-99 henkilöä työllistäville suomalaisille osakeyhtiöille Uudenmaan, Pirkanmaan ja Varsinais-Suomen alueilta. Puheluita soitettiin yli 1000 yritykselle, joista puheluun vastasi 242 ja läpivietyjä haastatteluja tehtiin 100 kappaletta.

Haastattelu koostui kolmesta aihealueesta:

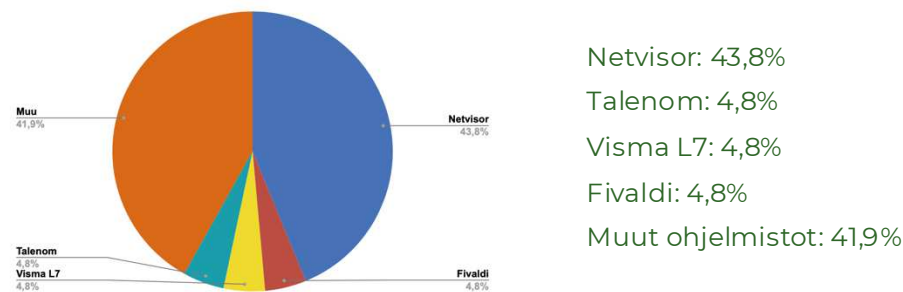
1. Yrityksen ohjelmistot ja integraatiot
 2. Yrityksen suhtautuminen talouspalveluihin ja niiden merkitys liiketoiminnalle
 3. Taloustiedon reaaliaikaisuus päätöksenteossa ja yhteistyö tilitoimiston kanssa
- Näissä osa-alueissa oli yhteensä 18 kysymystä.

2. Tutkimuksen keskeiset tulokset

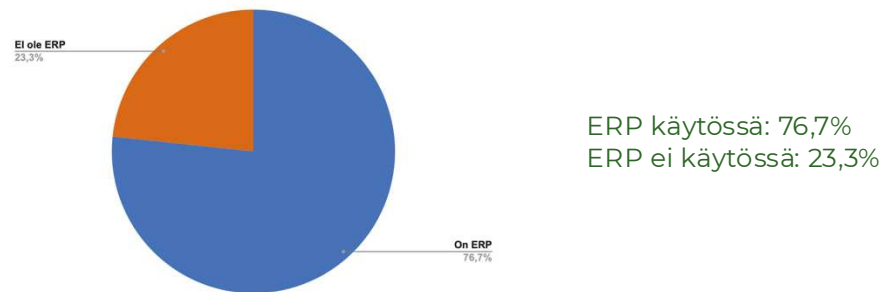
2.1 Ohjelmistot ja integraatiot

Tutkimuksessa selvitettiin yritysten käyttämiä taloushallinnon ohjelmistoja ja niiden integraatioastetta muihin järjestelmiin:

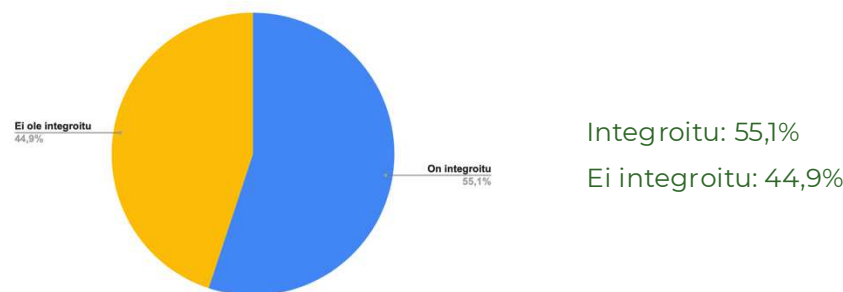
Käytössä olevat taloushallinnon ohjelmistot:

Toiminnan- tai tuotannonohjausjärjestelmän (ERP) käyttö:

ERP ja taloushallinnon ohjelmiston integraatio:

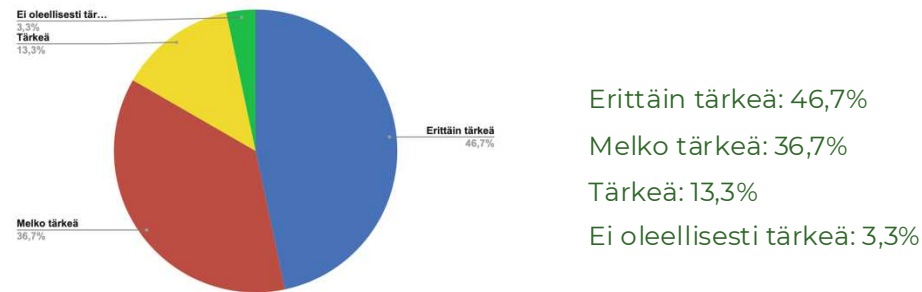

Merkittävää on, että vaikka suurimmalla osalla yrityksistä (76,7%) on käytössään toiminnanohjausjärjestelmä, lähes puolella (44,9%) sitä ei ole integroitu taloushallinnon järjestelmiin. Tämä osoittaa selkeän puutteen järjestelmien välisessä kommunikaatiossa ja tehokkuudessa.

2.2 Talouspalveluiden merkitys ja organisointi

Tutkimus osoitti, että yritykset arvostavat taloushallintoa, mutta sen organisoinnissa on eroja:

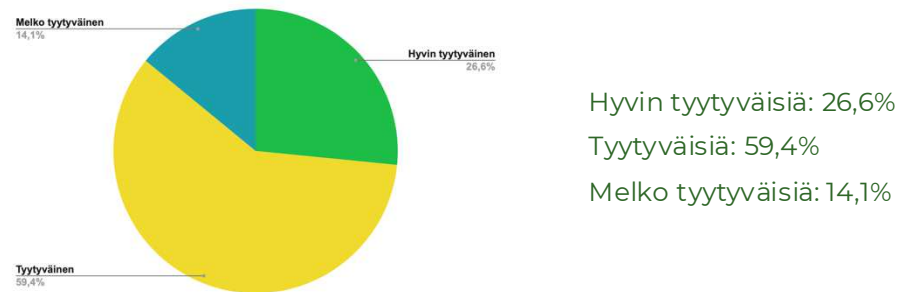
Taloushallinnon koettu tärkeys liiketoiminnassa (asteikolla 1-5):

Taloushallinnon organisointi:

Haastatteluun vastanneista yrityksistä 29% taloushallinto ja kirjanpito tehdään sisäisesti ja 74% on tehnyt päätöksen kirjanpidon ja palkanlaskennan ulkoistamisesta tilitoimistolle. Pieni osa yrityksiä hyödyntää sekä sisäistä että ulkoistettua taloushallintoa sekä palkanlaskentaa, jolloin tehtävät ovat määritetty taloushallinnon tehtävikseen. Yleisin ulkoistettu palvelu näissä on palkanlaskenta sekä kirjanpito, jolloin yrityksen budjetointi, suunnittelu ja taloushallinnon raportointi tehdään sisäisesti.

Tyytyväisyys tilitoimistokumppanin valmiuksiin (asteikolla 1-5):

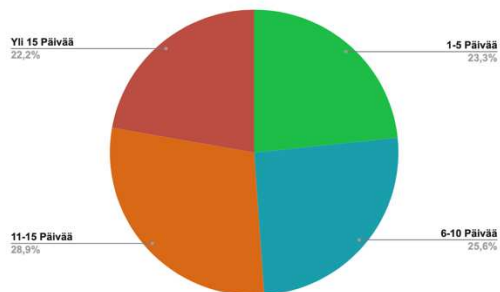

Tuloksista nähdään, että valtaosa yrityksistä (83,4%) pitää taloushallintoa joko melko tärkeänä tai erittäin tärkeänä liiketoiminnalleen. Lähes kolme neljäsosaa (74%) hyödyntää taloushallinnon tehtävien ulkoistamista täysin tai osittain tilitoimistoille. Tyytyväisyys tilitoimistojen palveluihin on verrattain korkea, sillä 86% vastanneista on joko tyytyväisiä tai hyvin tyytyväisiä.

2.3 Taloustiedon reaaliaikaisuus ja laatu

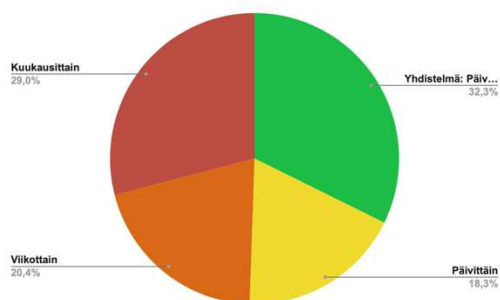
Tutkimuksessa selvitettiin myös taloushallinnon prosessien tehokkuutta ja taloustiedon reaaliaikaisuutta:

Kirjanpitokauden lukitsemisaikataulu:

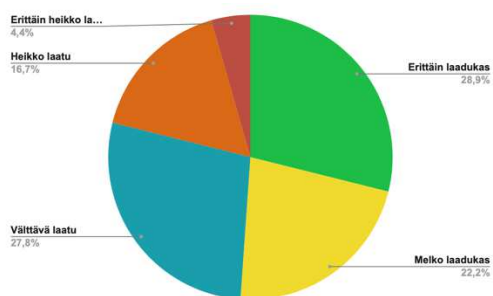
1-5 päivää: 23,3%
6-10 päivää: 25,6%
11-15 päivää: 28,9%
Yli 15 päivää: 22,2%

Talousraporttien seurantatiheys:

Yhdistelmä (pv-, vko- ja kk taso): 32,3%
Päivittäin: 18,3%
Viikoittain: 20,4%
Kuukausittain: 29,0%

Palkanlaskennan sähköisyysaste (asteikolla 1-5):

Erittäin laadukas: 28,9%
Melko laadukas: 22,2%
Välttävä laatu: 27,8%
Heikko laatu: 16,7%
Erittäin heikko laatu: 4,4%

Tulokset paljastavat, että kirjanpitokauden lukitsemisessä on merkittäviä eroja yritysten välillä. Vaikka 88% vastanneista kokee käytössä olevan aikataulun riittäväksi, yli 22% yrityksistä joutuu odottamaan yli 15 päivää edellisen kuukauden taloustietojen valmistumista. Tämä viittaa siihen, että monet yritykset ovat tottuneet hitaaseen tiedon saatavuuteen eivätkä välttämättä tiedosta nopeamman tiedonsaannin tuomia hyötyjä.

Lisäksi vain noin 50% yrityksistä arvioi palkanlaskennan sähköisyysasteen melko tai erittäin laadukkaaksi, mikä viittaa merkittäviin kehittymismahdollisuuksiin tällä osa-alueella.

3. Hypoteesin vahvistaminen ja johtopäätökset

Tutkimustulokset vahvistavat alkuperäistä hypoteesia: suomalaiset yritykset eivät ole täysimääräisesti hyödyntäneet taloushallinnon ohjelmistojen ja teknologian kehitystä viimeisen viiden vuoden aikana.

3.1 Keskeiset johtopäätökset

Järjestelmäintegraatioiden puute: Vaikka suurimmalla osalla yrityksistä on sekä taloushallinnon että toiminnanohjauksen järjestelmät, lähes puolella (44,9%) näitä ei ole integroitu. Tämä aiheuttaa manuaalista työtä, virheiden riskiä ja hidastaa tiedon kulkua.

Taloustiedon reaaliaikaisuuden puutteet: Vain 49,2% yrityksistä saa edellisen kuukauden taloustiedot 10 päivän sisällä. Lähes neljäsosa (22,2%) odottaa tietoja yli 15 päivää, mikä heikentää tiedon käytettävyyttä päätöksenteossa.

Palkanlaskennan digitalisoinnin vaihteleva taso: Lähes puolet yrityksistä (48,9%) arvioi palkanlaskennan sähköisyysasteen korkeintaan välttäväksi, mikä osoittaa merkittäviä kehitystarpeita tällä osa-alueella.

Taloushallinnon arvostuksen ja toteutuksen ristiriita: Vaikka 83,4% yrityksistä pitää taloushallintoa tärkeänä, monet eivät ole investoineet sen modernisointiin. Tämä viittaa siihen, että taloushallintoa ei nähdä strategisena kilpailuetuna vaan pakollisena tukitoimintona.

4. Syyt taloushallinnon modernisaation hitaaseen etenemiseen

Tutkimuksen perusteella voidaan tunnistaa useita syitä siihen, miksi taloushallinnon modernisaatiota ei toteuteta johdonmukaisesti suomalaisissa yrityksissä:

4.1 Yritysten sisäiset syyt

- 1. Strategisen näkemyksen puute:** Taloushallinto nähdään edelleen kustannuskeskuksena eikä strategisena toimintona, joka voisi tuottaa kilpailuetua. Tämä näkyy erityisesti siinä, että vaikka taloushallintoa pidetään tärkeänä, sen modernisointiin ei investoida.
- 2. Investointien perustelujen puuttuminen:** Yritykset eivät osaa laskea taloushallinnon modernisaation tuottamaa sijoitetun pääoman tuottoa (ROI). Ilman selkeitä laskelmia investointien hyödyistä päätöksenteko jää tekemättä.
- 3. Muutosvastarinta ja osaamisen puute:** Totuttujen toimintatapojen muuttaminen koetaan vaikeaksi, eikä yrityksissä ole riittävää osaamista uusien järjestelmien ja toimintatapojen käyttöönottoon.
- 4. Kokonaisvaltaisen digitalisaatiostrategian puuttuminen:** Yritykset toteuttavat yksittäisiä digitalisaatiohankkeita ilman kokonaisvaltaista strategiaa, mikä johtaa sirpaleisiin ratkaisuihin ja integraatio-ongelmiin.

4.2 Tilitoimistojen rooli modernisaation jarruttajana

Vaikka tilitoimistot voisivat toimia modernisaation edistäjinä, tutkimus paljastaa merkittäviä puutteita niiden toiminnassa:

Proaktiivisuuden puute: Tilitoimistot eivät aktiivisesti ehdota tai edistä uusien digitaalisten ratkaisujen käyttöönottoa. Ne keskittyvät peruspalveluiden tuottamiseen strategisen kumppanuuden sijaan.

Liiketoimintamallin ristiriita: Tilitoimistojen ansaintamalli perustuu usein aikaveloitukseen, mikä ei kannusta prosessien automatisointiin ja tehostamiseen.

Perinteisesti tilitoimiston liiketoimintaa ohjaa kirjanpito- ja ulkoisen laskenta- tuottaminen ja niiden tuottamisen aikataulut, jotka tulevat verottajalta tai muilta viranomaisilta, jolloin prosessikehitys ja automaation hyödyntäminen ei tue asiakkaan liiketoiminnan (sisäinen laskenta) vaatimuksia ja aikatauluja.

Tämä ristiriita näkyy siinä, että tilitoimistojen prosessien kehittäminen painottuu viranomaisten määräämien velvoitteiden hoitamiseen tehokkaasti, eikä asiakkaiden liiketoiminnan johtamisen vaatimaan tiedontuotantoon.

Osaamisen puute: Monilla tilitoimistoilla ei ole riittävää osaamista modernien taloushallinnon järjestelmien käyttöönotosta tai integraatioiden rakentamisesta.

Teknologian hyödyntämisen vääristynyt fokus: Tilitoimistot keskittyvät automatisoimaan ja tehostamaan ensisijaisesti kirjanpidon ja palkanlaskennan lakisääteisiä tehtäviä, jolloin hyöty kohdistuu viranomaisten vaatimusten täyttämiseen, ei asiakkaan liiketoiminnan tukemiseen.

Tekoälyn ja automaation tuoman tehokkuuden hyötyjä ei ohjata sisäisen laskennan kehittämiseen, vaan ne jäävät tilitoimiston sisäisiksi tehokkuushyödyiksi.

Monilta tilitoimistoilta puuttuu selkeä visio siitä, miten kiihtyvää teknologista kehitystä tulisi hyödyntää asiakkaiden kilpailukykyyn parantamisessa eikä pelkästään lakisääteisten velvoitteiden automatisoinnissa.

4.3 Järjestelmätoimittajien haasteet

Yhteensopivuusongelmat: Eri järjestelmätoimittajien ratkaisut eivät integroidu saumattomasti keskenään, mikä vaikeuttaa kokonaisvaltaisten ratkaisujen toteuttamista.

Monimutkainen hinnoittelu: Järjestelmien hinnoittelumallit ovat usein monimutkaisia, mikä vaikeuttaa kokonaiskustannusten arviointia ja investointipäätösten tekemistä.

Käyttöönoton haasteet: Järjestelmien käyttöönotot koetaan raskaiksi ja riskialttiiksi prosesseiksi, mikä nostaa kynnyksen uusien ratkaisujen implementointiin.

5. Taloushallinnon modernisaation hyödyt ja kilpailuedut

Taloushallinnon modernisaatio tarjoaa merkittäviä kilpailuetuja, joita yritykset eivät tällä hetkellä täysin hyödynnä:

5.1 Reaaliaikainen taloustieto päätöksenteon tukena

Modernit taloushallinnon järjestelmät mahdollistavat taloustiedon reaaliaikaisen saatavuuden, mikä parantaa päätöksenteon laatua ja nopeutta. Konkreettisia hyötyjä ovat:

Nopeampi reagointikyky markkinamuutoksiin: Reaaliaikaisen tiedon avulla yritykset voivat tunnistaa muutokset nopeammin ja sopeuttaa toimintaansa ketterämmin.

Tarkempi kassavirtaennustaminen: Ajantasainen tieto myynti- ja ostolaskuista mahdollistaa tarkemman kassavirtasuunnittelun.

Tehokkaampi varastonhallinta ja hinnoittelu: Integroidut järjestelmät tarjoavat ajantasaista tietoa kustannuksista, mikä mahdollistaa optimaalisen hinnoittelun ja varastonhallinnan.

Sisäisen laskennan painopisteen vahvistuminen: Reaaliaikainen taloustieto siirtää painopisteen lakisääteisestä raportoinnista sisäiseen laskentaan ja liiketoiminnan johtamiseen. Tieto on käytettävissä silloin kun liiketoiminta sitä tarvitsee, ei vain viranomaisten määrittämien aikataulujen mukaan. Yrityksen johto voi tehdä päätöksiä ajankohtaiseen tietoon perustuen, eikä joudu odottamaan kuukauden vaihdetta saadakseen käsityksen liiketoiminnan tilasta.

Integraatioiden kriittinen rooli: Taloustiedon reaaliaikaisuuden edellytyksenä ovat toimivat integraatiot kaikkien liiketoimintajärjestelmien välillä. Kun tieto siirtyy automaattisesti järjestelmien välillä, se on välittömästi hyödynnettävissä kaikissa liiketoiminnan prosesseissa. Integraatiot mahdollistavat tiedon yhtenäisyyden koko organisaatiossa, mikä vähentää virheitä ja parantaa päätöksenteon laatua.

5.2 Automaation ja modernin teknologian tuoma tehokkuus ja laatu

Taloushallinnon automaatio ja moderni teknologia parantavat merkittävästi tiedon laatua ja tehokkuutta:

Rutiinitöiden automatisointi: Toistuvien tehtävien, kuten laskujen käsittelyn, kirjausten ja täsmäytysten automatisointi varmistaa, että syntyvä data raportteihin on reaaliaikaista ja laadukasta.

Virheiden vähentäminen: Automatisointi vähentää inhimillisten virheiden määrää ja parantaa tiedon laatua.

Reaaliaikaisuus: Kun kirjanpidon ja talouden tehtäviä automatisoidaan ja integraatiot ovat kunnossa, näiden avulla voidaan varmistaa, että tarvittava data yrityksen raportteja varten saadaan vastaamaan yrityksen tarpeita oikea-aikaisesti.

Tekoälyn ja automaation fokus sisäiseen laskentaan: Automaation ja tekoälyn tuomat hyödyt tulisi ensisijaisesti kohdentaa sisäisen laskennan ja raportoinnin tehostamiseen, ei vain kirjanpidon tehtävien automatisointiin. Kiihtyvä teknologian ja tekoälyn kehitys mahdollistaa sen, että samalla kustannustasolla yritys voi saada merkittävästi laadukkaampaa ja ajantasaisempaa tietoa liiketoiminnastaan.

Sisäisen laskennan reaaliaikaisuus ja laatu ovat tekoälyn ja automaation tärkein uudistama tekijä, mikä antaa yritykselle kilpailuetua päätöksenteossa.

Arvon kohdentuminen asiakkaalle: Teknologian kehityksen hyödyt tulisi kohdentaa ensisijaisesti yrityksen päätöksentekoon ja liiketoiminnan ohjaamiseen, ei vain lakisääteisten velvoitteiden tehokkaampaan tuottamiseen. Teknologian hyödyntämisen tavoitteena tulisi olla päätöksentekoa tukevan tiedon reaaliaikaisuus, tarkkuus ja käytettävyys.

Ketterämpi sopeutuminen markkinamuutoksiin: Reaaliaikaisen tiedon ansiosta yritykset voivat reagoida nopeammin muutoksiin.

Parempi asiakaskokemus: Integroidut järjestelmät mahdollistavat kattavamman asiakastiedon hyödyntämisen ja paremman palvelun.

Kustannustehokkuus: Automaation ja integraation tuoma tehokkuus alentaa hallinnollisia kustannuksia.

Oikean tilitoimistokumppanin valinta: Strategiseen kilpailuetuun vaikuttaa merkittävästi oikean tilitoimistokumppanin valinta. Kumppanin tulisi olla sellainen, joka ymmärtää ja osaa tuottaa tehokkuudella ja laadulla kirjanpidon sekä palkanlaskentapalvelun kautta oikea-aikaisesti yrityksen tarvitseman tiedon. Nykyaikainen tilitoimisto näkee asiakkaansa liiketoiminnan strategisena kokonaisuutena, eikä vain lakisääteisten palvelujen tuottamisen kohteena. Tällainen kumppani toimii proaktiivisesti asiakkaan liiketoiminnan kehittäjänä tarjoten näkemystä ja työkaluja päätöksenteon tueksi oikealla hetkellä.

6. Konkreettiset toimenpidesuosituksat yrityksille

Tutkimustulosten perusteella suosittelemme seuraavia toimenpiteitä yrityksille, jotka haluavat hyödyntää taloushallinnon modernisaation tarjoamia mahdollisuuksia:

1. Taloushallinnon strateginen aseointi:

1. Nosta taloushallinto strategiseksi toiminnoksi, joka tukee liiketoiminnan päätöksentekoa
2. Liitä taloushallinnon digitalisaatio osaksi yrityksen kokonaisvaltaista digitalisaatiostrategiaa
3. Aseta selkeät tavoitteet (KPI) taloushallinnon tehokkuudelle ja reaaliaikaisuudelle

2. Investointien perustelu:

1. Laske taloushallinnon modernisaation tuottama ROI huomioiden sekä kustannussäästöt että laadulliset hyödyt
2. Arvioi myös "tekemättä jättämisen kustannus" – mitä maksaa, jos pysytään nykyisissä taloushallinnon prosesseissa, järjestelmissä ja kumppanuuksissa
3. Toteuta modernisaatio vaiheittain priorisoiden korkeimman tuoton investoinnit

1. Sisäisen laskennan ROI-malli: Sisäisen laskennan tehostamisen investointilaskelma tulisi tehdä huomioiden sekä kvantitatiiviset että laadulliset hyödyt:

- 1. Kvantitatiiviset hyödyt:** Aikasäästö päätöksenteossa, virheiden väheneminen ja tiedonsaannin tehostuminen
- 2. Kvalitatiiviset hyödyt:** Päätöksenteon laadun paraneminen, kassavirran optimointi ja menetettyjen mahdollisuuksien väheneminen
- 3. Strategiset hyödyt:** Kilpailuedun tuoma liikevaihdon kasvu ja skaalautumiskyvyn paraneminen

Esimerkki ROI-laskelmasta: Keskikokoinen yritys investoi 10 000€ taloushallinnon palvelujen ja prosessien modernisointiin yhteistyössä nykyaikaisen tilitoimiston kanssa. Merkittävää on, että automaation ja uudistetun palvelumallin myötä kuukausittainen palvelumaksu (2 500€/kk, 30 000€/vuosi) pysyy samana kuin aiemmin, sisältäen nyt modernin taloushallinnon ohjelmiston. Saavutettavia hyötyjä ovat:

- Taloustiedon saatavuus 12 päivää aiemmin (arvo: 30 000€/vuosi)
- Virheiden väheneminen 25% (arvo: 15 000€/vuosi)
- Päätöksenteon laadun paraneminen (arvo: 25 000€/vuosi)
- Muut tehokkuushyödyt ja ajansäästö (arvo: 20 000€/vuosi)

Vuotuinen kokonaishyöty: 90 000€ Ensimmäisen vuoden ROI: $(90\,000\text{€} - 10\,000\text{€}) / 10\,000\text{€} = 800\%$ Takaisinmaksuaika: $10\,000\text{€} / 90\,000\text{€} = 0,11$ vuotta $\approx 1,3$ kuukautta Tämä esimerkki osoittaa, että suhteellisen pienellä investoinnilla prosessien modernisointiin voidaan saavuttaa erittäin merkittävä tuotto, kun palvelumalli on oikein suunniteltu. Erityisen huomionarvoista on, että kuukausikustannus ei nouse, vaikka palvelun laatu ja sisältö paranevat merkittävästi. Tämä korostaa oikean tilitoimistokumppanin valinnan ja palvelumallin suunnittelun tärkeyttä.

Järjestelmäintegraatioiden priorisointi:

1. Kartoita nykyinen järjestelmäarkkitehtuuri ja tunnista kriittiset integraatiotarpeet
2. Priorisoi ensin toiminnan- ja tuotannonohjausjärjestelmän (ERP) ja taloushallinnon integraatio
3. Edellytä järjestelmätoimittajilta avoimia rajapintoja ja integraatiovalmiuksia

1. Osaamiseen panostaminen:

1. Kouluta henkilöstö uusien järjestelmien käyttöön ja taloustiedon hyödyntämiseen
2. Hyödynnä taloushallinnon asiantuntijaa modernisaatioprojektissa
3. Edellytä taloustiimin ja tilitoimiston roolin uudistamista reaktiivisesta raportijasta proaktiiviseksi liiketoiminnan kumppaniksi

7. Yhteenveto

Tutkimus osoittaa, että suomalaiset yritykset eivät ole täysimääräisesti hyödyntäneet taloushallinnon ohjelmistojen ja teknologian kehitystä viimeisen viiden vuoden aikana. Tämä johtuu useista tekijöistä: strategisen näkemyksen puutteesta, investointien perustelujen haasteista, järjestelmäintegraatioiden puutteista sekä tilitoimistojen proaktiivisuuden vähäisyydestä.

Tulevaisuuden avaintekijä: Sisäisen laskennan reaaliaikaisuus ja laatu

Taloushallinnon modernisaation kriittisin kehityssuunta on siirtymä ulkoisesta lakisääteisestä laskennasta kohti reaaliaikaista sisäistä laskentaa. Tekoälyn ja automaation kehityksen hyödyt tulisi kohdentaa ensisijaisesti yrityksen päätöksentekoa tukevien talousraporttien laadun ja ajantasaisuuden parantamiseen. Tulevaisuudessa menestyvät ne yritykset ja tilitoimistot, jotka osaavat hyödyntää teknologiaa tuottaakseen samalla kustannustasolla merkittävästi parempaa ja reaaliaikaisempaa tietoa liiketoiminnan johtamisen tueksi. Tämä edellyttää tehokkaita integraatioita järjestelmien välillä sekä tilitoimistojen liiketoimintamallin muutosta kohti asiakkaan strategista kumppanuutta.

Taloushallinnon modernisaatio tarjoaa kuitenkin merkittäviä mahdollisuuksia kilpailukyvyn parantamiseen: reaaliaikainen taloustieto tukee päätöksentekoa, automaatio vapauttaa resursseja strategisiin tehtäviin, ja järjestelmäintegraatiot tehostavat liiketoimintaprosesseja. Nämä hyödyt jäävät saavuttamatta, jos yritykset eivät ota aktiivisempaa roolia taloushallinnon kehittämisessä.

Tulevaisuudessa menestyvät ne yritykset, jotka näkevät taloushallinnon strategisena kumppanina ja investoivat sen modernisointiin. Samoin menestyvät ne tilitoimistot, jotka uudistavat liiketoimintamalliaan ja ottavat proaktiivisemman roolin asiakkaidensa taloushallinnon kehittämisessä. Järjestelmätoimittajien tehtävänä on puolestaan helpottaa digitalisaatiota tarjoamalla käyttäjäystävällisiä, integroituvia ja arvoa tuottavia ratkaisuja.

Jokaisen toimijan on otettava vastuu omasta roolistaan taloushallinnon modernisaatiossa. Vain näin voidaan saavuttaa ne kilpailuedut, joita moderni taloushallinto parhaimmillaan tarjoaa.

Kyselytutkimuksen muodostamisessa sekä hypoteesin ja johtopäätösten käsittelyssä hyödynnetyt lähteet:

Suomen Yrittäjät (2024): PK-yritysbareometri

Tilastokeskus (2024): Yritysten digitalisaation kehitys Suomessa

ETLA (2023): Data, tekoäly ja talouskasvu